

Hősnők

Belafont Noémi hirtelen elvesztette a tehetségét. Egy ilyen meghökkentő fordulat megviselt volna bárkit, de egy ünnepezt színésznő esetében egyenesen tragédiának számított. Már ha, lévén szó színházról, választanunk kell a műfajok között.

Márpedig Belafont Noémi valóban ünnepezt színésznő volt, és méltán volt az. Tehetsége tündökölt, mint a nap, szépsége maga volt a káprázat, lábai előtt hevert a világ. Jó, hát ezt ő szerette mondani saját magáról („egy Jennifer Lawrence-ben lakozó Sarah Berhardt: two in one”), de nem járt messze az igazságtól. Ahogy Helmer mondja a Nórában, „a fődolog: sikert arat; viharos sikert”. A közönség imádta, a kritikusok szinte mindig szuperlatívuszokban írtak az alakításairól, a szakma kedvence volt, s ami berkeken belül ritkaság: a kötelező feltékenységen túl még riválisai is elismerték a kvalitásait. Dúskált a szerepekben, a drámairodalom leghíresebb hősnőit játszhatta el, Júliát már főiskolásként, és aztán sorra Rosalindát és Lady Macbethet, Stuart Máriát és Szent Johannát, Sartre Lizzie-jét, Ibsen Nóráját, Jane Hudson (Bette Davis szerepe!) és Blanche DuBois-t, szinte mindenkire. A *Sirály*ban állt már színpadon Nyinaként és Arkagyinaként is. A rendezők versengtek, hogy megkaphassák. Igen, természetesen ezt szó szerint is kell értenünk. Az elkényeztetett, kevély direktorok, a szereposztó dívány pasái kamaszfiúkként bomlottak Belafont Noémi egy pillantásáért. De ő nem igazán vette komolyan ezeket a férfiakat. Néha hitegette egyiket-másikat, de oly módon, mintha pusztán kötelességének érezné, hogy ő is táplálja kicsit a művészvilág bohémiájáról szóló legendát. Visszafogottan, mint akit ezek a játékok inkább untatnak.

Noémi tisztában volt azzal, hogy mi az árfolyama a mutatványosok börczójén, ahogy fogalmazott, és olykor finoman célzott is arra, hogy kinek mekkora az ázsiója. Ezért aztán kollégái közül többen nagyképűnek, rátartinak gondolták, aki lenézi kevésbé sikeres társait. Ahogy egyszer egy szókimondó (értsd: vérközönséges) kolléganője megjegyezte a büfében, gondosan ügyelve arra, hogy mindenki hallja: „Azért még nem kéne, hogy az orrod a zsinórpadlásig érjen, mert neked nem faszt, hanem szövegkönyvet kell markolnod a szerepért.” Pedig Noémi a legkevésbé sem vetette meg a díványon megforduló pályatársnőit. „Ha csak úgy kaphatnék meg egy szerepet, gondolkodás nélkül levinném a bugyimat én is, csak tudnám, hogy a dugás legfeljebb színlaphoz segít, tehetséghez nem.”

A minden kétséget kizáró bizonyosság a *Sirály*ban taglózta le elemi erővel. „Maga nem tudja megérteni, milyen állapot, amikor a színész érzi, hogy förtelmesen játszik”, mondta

Nyina szerepében, és villámként futott át rajta, hogy ezek a szavak rá vonatkoznak. Hogy egész este rossz volt, bűn rossz: „durván, ízléstelenül, ripacsos gesztusokkal játszott”, ahogy Trepljov mondja. Belehasított a gyanú már korábban is, egy igazi színész nő megérzi ezt. De hiúságból, szakmai dölyfökből egy darabig hazudik még, nem magának, jó, talán magának is, hanem a világnak, mert közönség az egész világ, de egy idő után tudja azt is, hogy már ezt a szerepet sem képes hitelesen alakítani.

Nem kellett volna ennyire erőltetni ezt a virtuozitás-próbát, megmutatni, hogy bármit képes eljátszani. Majdnem negyvenévesen Nyinát. De önfejűen ragaszkodott hozzá, mert már nem talált elég nehéz feladatot, hogy elkápráztassa a közönséget. Sikerült is az átlényegülés hosszú ideig, a nézők egy ragyogó fiatal teremtést láttak a színpadon, aztán elkezdett „öregedni” és elfényleni, mígnem elérkezett a bukás. Valahogy elevickéltek a darab végéig, Belafont Noémi szinte alvajáróként mondta el hátralévő mondatait. Aztán fúriaként csapta be az öltözője ajtaját, rázta a zokogás, mint akit valami elektromos fogszatógépre kapcsoltak.

– Anton Pavlovics, legalább kopoghatna – kiabált rá ingerülten az öltözőbe lépő Csehovra is. – Úgy jár ki-be az életemben, mint a mozgáskényszeres huzat.

– Tudja jól, hogy nem a szereppel van a baj – mondta hangjában fád spleennel Csehov, lehuppanva az öltöző sarkában álló „hódolószekre”. – Ha nem kockázza el az adottságát, maga hetven éves korában is el tudná játszani Nyinát.

– Ugye, nem hegyi beszédet akar tartani? Csak farigcsálja ezeket a világfájdalmas hőso-
ket, akikbe még a legérzékenyebb színésznőknek is beletörik a tehetsége. Pedig éppen maga írta, hogy „nem olyannak kell ábrázolni az életet, amilyen... hanem olyannak, ahogyan álmainkban megjelenik.”

– Miért is tartják magát a legavatottabb Csehov-színésznőnek? Állítólag érti, amit játszik. Számvetés, önvizsgálat. A való életben is! Tudja ezt maga jól. A vastag falú pohár, amiben vodka vet apró hullámokat, jó lehet nagyítónak. Speciális fénytörés.

Belafont Noémi üres lakásba tért haza, nem tudta elmesélni senkinek, hogy hová is küldte el Csehovot, a kimért okoskodásaival együtt. Régebben ez a közös játékaik egyik csúcspontja volt, hogy élete nagy szerelmének túlzó teatralitással eljátszotta, már megint mivel is fárasztotta az orosz irodalom felcsere. Mire az ő szerelme nevetve azt válaszolta, nagyon is oda kellene figyelni Anton Pavlovics mondandójára, nem véletlenül ironizálnak a *Sirály* hősei a „házi használatra szánt, közérthető, sekélyes morálon”, mert ehelyett valami nemes, nem hajlítható erkölcsi mércére vágynak. A színész nő kézfejét Kleopátra-tartásba helyezve, kimódoltan legyint ilyenkor, és azt mondja, ő nem éri fel ezeket a magasságokat, de hát kettejük közül úgyis az ő nagy szerelme az intellektuális fáklya, és ő ezért van odáig érte. Mutatja, hogy meddig. Kevés, durcázik az ő szerelme, így telt a kedvük.

A kereskedelmi televízió reggeli adásában futottak össze. Ez maga volt a végzet, mondta később szinte fuvolázva Belafont Noémi, mire az ő élete szerelme meg azt, hogy nem a végzet, hanem a MÁV. Vidékről kellett volna felérnie a stúdióba, a vonat másfél órát késett, így a vele készítendő interjút eltolták, pont arra a napra, amikor Noémi volt adásban.

Belafont Noémi műsort vezetett reggelente az egyik kereskedelmi tévében kétszer-háromszor egy héten. Pár éve szippantotta be a szórakoztatóipari Moloch, a nézettség tornára fogott tévének szüksége volt az új üdvöskére, Noéminek meg arra, hogy egy alkalommal több gázsit kapjon, mint a havi fizetése a társulatnál. Nem csinált titkot abból, hogy szeret jól élni, nem veti meg, úgymond, az anyagiakat. Legfeljebb kicsit azokat, akiket ezért szolgálnia kell. „Maga azért a kelleténél talán jobban szereti a pénzt”, mondta egyszer Ibsen mellételepedve a tévé éttermében. Majdnem mint-ha szemrehányást akarna tenni.

– Hát nem a maga darabjában mondom Nóráként, hogy a pénz fontos. „Nemcsak a szükséges, hanem sok, jó sok pénz.”

– Mérték, drágaságom, mérték. A mohóság nem női erény.
– Ne prédikáljon itt nekem! Ha úgy tartja kedvem, „prédamadár” leszek. Ez is a maga szava, nem?

Ibsen kelleetlenül elhallgatott, nem forszírozta a továbbiakat.

Noémit nem pusztán a pénz vonzotta, hanem mindenk előtt a hírnév. Arra vágyott, hogy látsszon. Bármilyen áron. Hogy ő legyen a középpontban, róla szóljon a média, vagy ő szóljon a médiában. A színpadon is pontosan az a típus volt, aki ha kellett (és néha kellett), kitakarta partnerét.

„Szerencsére minden rossz tulajdonság megvan bennem ahhoz, hogy jó színésznek legyek.”

Imádkozta a népszerűséget, nem zavarta, ha az utcán megszólították (más kérdés, hogy nem mindig lehetett biztos benne, nem tévesztették-e össze, fájdalmára, legnagyobb riválisával), a boltban látványosan körbesétált, míg kiszúrta az eladót, akinek a szemében megcsillant a ráismerés fénye, és akkor előadta a művésznő a hétköznapiakon című magánszámát.

Mást, aki ilyen látványosan hajhászta a népszerűséget, és ennyire szerette a pénzt, már úgy utáltak volna a szakmában, mint szabadtéri előadáson a bogarakat. Noémit azonban nem. Ő ugyanis kihasználta a lehetőségeit és önzetlenül segített a kollégáin, ahogy csak tudott. A kertvébé sorra hívta be a pályatársakat interjúra, a producereket szinte legázolta, hogy „ugye, Lacikám, te is úgy látod, mert ha nem így volna, az mérhetetlen szakmai rövidlátásra vallana, hogy az én nagyszerű kollégáim fénye úgy világítja be a műsort, ahogy reflektorok a stadionokat (erre a hasonlatra mukkanni se mert senki), és az világra szóló gyalázat volna, ha az ő drága idejüket és páratlan tehetségüket nem honorálnánk megfelelően.” Mutatóssággal gázolt ki az interjúalanyoknak.

Belafont Noémi – különösen kezdetben – szinte habzsolta a bulvárszféra adta népszerűséget, hírnévvel a tetején. De azt ki nem állhatta, ha valaki emlékeztette arra, hogy hány csillagos produkcióból habzik ki ez a népszerűség.

– Ha jól látom, maga itt éppen a celebszféra ganájában húzza végig a tehetségét, az igénytelenség mocsarában hempergeti a művészetét, és ennek a vétkes negligenciának következményei lesznek – dohogott Henrik Ibsen, aki nem sokkal azután tűnt fel Belafont Noémi életében, hogy a kereskedelmi tévék portékája lett.

– Nem jól látja – sziszegett felhúzott orral Noémi, de úgy, hogy az az orrfelhúzás hallható volt –, és elmehet maga ezzel a finnyás sznobizmusával, hogy így lenézi a közönség ízlését. Idejétmúlt hisztéria. Azt hittem, ez már Oslóban van. Haha!

– Nos, ami megvetendő, az megvetendő, akárhogy csillog is. Van, ami nemes, és van, ami alantas. Fennkölt feladatunk, hogy tudjunk különbséget tenni közöttük.

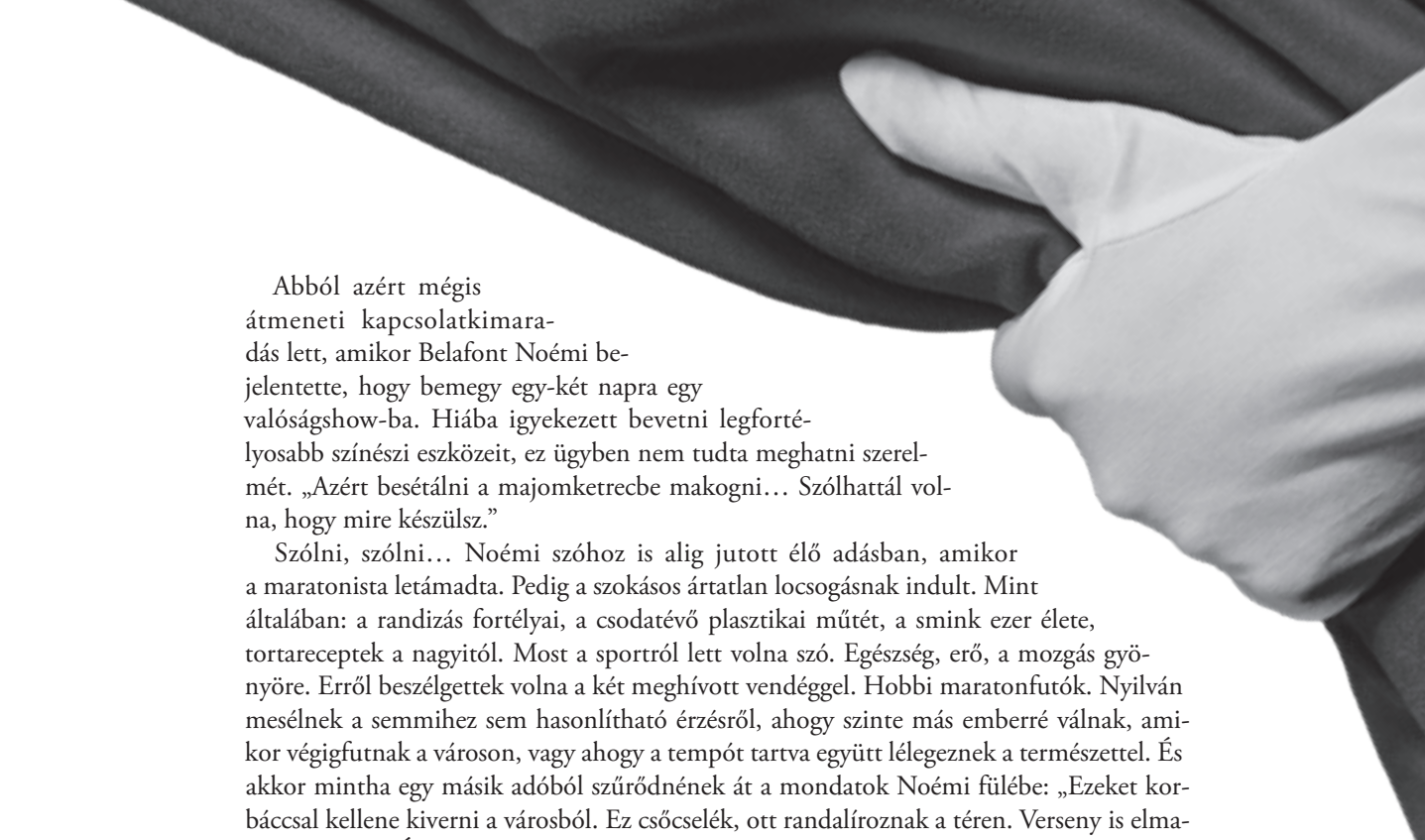
– Micsoda poros, unalmas szemlélet ez! Ezért olyan nehéz játszani a maga darabjait. Mert porosak. Ha az én tehetségem nem lenne – Noémi színpadiasan gesztikulál –, a maga darabjai előadhatatlanok volnának. Tuti bukás mind. De tudja mit, szerep mind a kettő, és passz.

– Hát erről beszélek. Ha magának az a szédült reggeli kotkodálás csak olyan szerep, mint este Csehovot vagy Martin McDonagh-t játszani, akkor maga máris ott tántorog a romlás előszobájában.

– Ezt most maga tényleg mondta, vagy képzelődöm?

Mikor otthon – az eredeti dialógus paródiájaként – előadta, hogy miféle vitába keveredett Ibsennel, az ő élete nagy szerelme visszafogottan bár, de mintha inkább Ibsen pártját fogta volna. Ez persze nem volt Broadway-rengető meglepetés Noémi számára, sejtette, hogy az ő kedvese szintén nem rajongott a celeb-univerzumért. „Ugye azért azt tudod, hogy amikor egy tehetségkutató első fordulójában kiesett primadonnájával arról kelemkedsz, milyen szálkásak is lehetnek a világot jelentő deszkák, akkor nem ugyanarról a színpadról beszéltek?”

A nagy szerelem tartózkodó volt és tapintatos. Hogy esetleg bele akarna szólni a színész-nő életébe? Még a látszatát is („honnan volna jogom...”). Ha egyszer az ő kedvesének erre a „csillagásterápiára” van szüksége... Ő legfeljebb azt kérdezheti: Noémi tényleg pontosan tudja-e, hogy mire van szüksége. És ezt néha finoman tényleg meg is kérdezte. Magától pedig azt, ugyan mi köt és tart ilyen szorosán össze két ennyire különböző embert. Mi más, mint a lebírhatatlanul erős vonzalom. Ami szinte teljesen elfeledtette velük, hogy hiába élnek ugyanabban a világban, ha más koordináták között.

Abból azért mégis átmeneti kapcsolatkimaradás lett, amikor Belafont Noémi bejelentette, hogy bemegy egy-két napra egy valóságshow-ba. Hiába igyekezett bevetni legfortélyosabb színészi eszközeit, ez ügyben nem tudta meghatni szerelmét. „Azért beszélni a majomketrecbe makogni... Szólhattál volna, hogy mire készülsz.”

Szólni, szólni... Noémi szóhoz is alig jutott élő adásban, amikor a maratonista letámadta. Pedig a szokásos ártatlan locsogásnak indult. Mint általában: a randizás fortélyai, a csodatévő plasztikai műtét, a smink ezer élete, tortareceptek a nagytól. Most a sportról lett volna szó. Egészség, erő, a mozgás gyönyöre. Erről beszélgettek volna a két meghívott vendéggel. Hobbimaratonfutók. Nyilván mesélnek a semmihez sem hasonlítható érzésről, ahogy szinte más emberré válnak, amikor végigfutnak a városon, vagy ahogy a tempót tartva együtt lélegeznek a természettel. És akkor mintha egy másik adóból szűrődnének át a mondatok Noémi fülébe: „Ezeket korábban kellene kiverni a városból. Ez csőcselék, ott randalíroznak a téren. Verseny is elmaradt miattuk. Úgy kellene bánni minddel, mint azzal a söpredékkal a videón. Leteperni, megtonfázni. Ugye magának is az a véleménye, hogy ezek hazaáruló huligánok...” Noémit a szó váratlan felbukkanása lepte meg. Régiesnek vagy idegennek találta: huligán, talán az orosz hírekben hallotta így használni. Akkor ocsúdott, hogy a maratonista őt faggatja, amikor a férfi szigorú tekintettel megismételte a kérdést. Noémi feszengve hebegett, partnere oldotta meg a helyzetet, valami heherészős átkötéssel elhúzta más irányba a beszélgetést. Búcsúzáskor a férfi metszően Noémire nézett: „Remélem, nem ezeknek a pártján áll.”

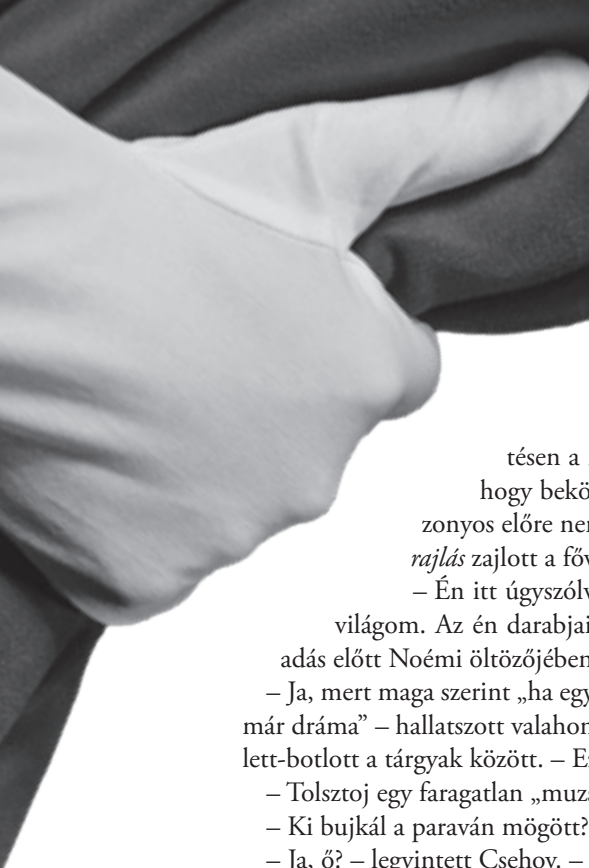
Noémi bódultan állt, zavarában még a mikroportot is a táskájába tette, a szerkesztő bökte oda flegmán, hogy a „fasi-pasi” a *morajlás* résztvevőire volt kiakadva.

Belafont Noémi igyekezett távol maradni a politikától amennyire lehet, csak éppen a politika nem akarta távol tartani magát az emberektől. Így Noémi azzal azért muszájból tisztában volt, hogy ami körülveszi, az „egy igen-igen kemény, kemény világ”.

Dramaturg barátja szavai csengtek néha a fülében, aki azt mondta: úgy érzi, mintha letakarták volna az országot egy óriási fekete lepellel. Ami rettentő hasznos dolog, mert a hipokrita külvilág gyászolhatja így az elveszett országot, viszont egyúttal úgy tehet, mintha nem látná, mi történik a lepel alatt.

„Ezek praktikus okokból gazemberek és élvezetből aljasok”, folytatta volna még a kiábrándult dramaturg, de amikor az ilyen és hasonló kitételekhez ért, Noémi látványosan ásírtott. „Már megbocsáss, drága laborfalvirózám – jegyezte meg pikírten a dramaturg –, ha te becsukod a szemed, legfeljebb nem fogod látni, hogy mikor gyak meg a valóság, de attól még annál fájdalmasabban fogod érezni.”

Az persze egyáltalán nem volt igaz, hogy Belafont Noémi vak lett volna, csak a legkevésbé sem bánta, ha mások annak tartották. Látta ő a környező világ történéseit, hogyne látta volna, csak a maga belső, színházi látcsövén keresztül. Írók, dramaturgok, hasonló mihasznák vették körül – szedett-vedett én-zsonglőrök, ahogy az egyik szobrász nevezte a társaságot –, persze, hogy hallott arról, miként erősödött fel szinte váratlanul a *morajlás*. A törzshelyükön, ahová jó bort és némi vizezett szabadságot hörpíteni gyülekeztek, régebben például izgatottan tárgyalták a híressé lett temetésen történeteket. A *nemet mondók* egyik legendás alakja távozott el, a kormányrajtós persze elengedett pár ízléstelen, gyalázkodó passzust, ahogy szokta. Búcsúztató beszédét a híres filozófus a sértő mondatokból ollózta össze úgy, hogy méltatássá forgatta át azokat. A férfi tiszta kékben volt, öltöny, ing, nyakkendő, még kék cipőt is kerített valahonnan, ami nem lehetett olyan egyszerű. Sokan a gyászolók közül szintén talpig kéket viseltek. Akkoriban dúlt a hivatalos kék kampány. E gyászelőadás részleteit szí-

nezték a barátai akkor este. Noémi hallgatta a vitába feledkezett társaságot, és annyit mondott, szinte csak maga elé, hatásos díszletezés – hiábavaló tartalom. Hónapokkal ezelőtt még úgy tűnt, azon a temetésen a reményt is sírba teszik. Akkor még elképzelhetetlen volt, hogy bekövetkezik, amire senki sem számított. A videó lett az a bizonyos előre nem látható fordulat. Szokatlanul nagy létszámú, heves *morajlás* zajlott a fővárosban. Ezt szidalmazta a riportalany.

– Én itt úgyszólván tanácstalan vagyok. Tüntetés, politika, az nem az én világom. Az én darabjaimban nincs „cselekvésorgia” – mondta Csehov este előadás előtt Noémi öltözőjében, nagyot szívva a szivarjából.

– Ja, mert maga szerint „ha egy részeg felcser hever a díványon és odakint esik az eső, az már dráma” – hallatszott valahonnan a paraván mögül csörömpölés közepette, valaki csetlett-botlott a tárgyak között. – Ezt mondta Tolsztoj a maga darabjairól.

– Tolsztoj egy faragatlan „muzsik” – zsémbelt Csehov.

– Ki bujkál a paraván mögött? – kérdezte Noémi elkerekedett szemmel.

– Ja, ő? – legyintett Csehov. – Ő Sartre, feldönt mindent, mert fennhordja az orrát.

– Az élet lényege, kedvesem, a választás. Meglátja maga is, válaszút elé kerül majd, és nincs kitérés – hallatszott most távolabbról, mintha Sartre leült volna a paraván mögött.

– Na, hess, kifelé az öltözőmből! – ripakodott rájuk Noémi.

A *Nóra* előadásáról taxival mentek haza nagy szerelemmel, némaság telepedett köréjük. Noémi tudta, hogy nem volt igazán jó. Utoljára főiskolás korában érezte úgy, hogy nem volt egészen jelen a színpadon. Mintha negyedrészt kilógna a szerep mögül. A közönség ezt nem észlelte, nem látta a szerep fedésében olykor elkészülő gondolataival küszködő Belafont Noémit. Nagy szerelem viszont igen. De nem tette szová. Otthon botladozott a beszélgetés, semmiségek körül toporogtak, mígnem a nagy szerelem kicsit remegő hangon, mint aki palástolni akarja indulatát, ugyanakkor nem bánja, hogy ez látszik, azt mondta, Noémi azért lehetett volna karakánabb reggel azzal az emeletes barommal. Noémi szinte gondolkodás nélkül húzódott a pillogó szemű naiva szerepe mögé, aki nem ért ilyen magasaróptú dolgokhoz, mint a közélet, mert ő csak egy butácska színésznő, mire az ő nagy szerelmének a koreográfia szerint vélhetőleg olyasmit kellett volna mondania, hogy egy álnok ribanc vagy, de így szeretlek. Most azonban nem mondta. Ez most nem játék, jegyezte meg egyáltalán nem tettett morcossággal. Noémi azonban kisiklott, mondván, ő csak a játékban van otthon. „Mintha a kedvenc szerzőid szerint a játék arra volna való, hogy bemutassa a valóságot, nem arra, hogy legyen hová menekülni előle. A valóság pedig az, ami a téren zajlott. Persze ha akarod, tekintsd erőből rendezett előadásnak. Csak nem valami vidám. A téren bóklászó drámai hőszakos, agresszív sétálással provokálta az őt békésen ütlegelő egyenruhásokat. Minden okuk megvolt, hogy félholtra verjék.” Valaki felvette a jelenetet, amiről nagy szerelem beszélt, és a videó bejárta az egész világot. A szcéna főhőse Pálos Tibor ismert alkotmányjogász, a hatalom ellenfele, akit minden látható ok nélkül alaposan elpüföltek. Aztán meg bekaszlították, és vádat emeltek ellene. Mindenki meglepetésére a reakció azonban nem össznépi sunyítás volt, hanem fokozódó *morajlás*. A hatalom is megfeszült kicsit, ami nem sok jót jelentett, tudta mindenki: acsargás és nagy lejárató kampány lesz.

„Szerepelek a »Szabadságot Pálos Tibornak« című videón. Az arcomat adom hozzá”, mondta tárgyyszerűen Bogdán Regina, a színésznő élete nagy szerelme. A videó nyílt ellenszegülésnek, (ön)veszélyes vállalkozásnak számított. Hirtelen úgy tűnt, mintha Noémi homloka üvegből volna, és látni lehetne a mögötte forgó kerekeket. „Számba veszed, hogy mit jelenthet mindez a te karrieredre nézve. Jól sejtet, nem éppen díjesőt és vastapsot”, mond-

ta Regina hidegen, és a falra rögzített rekeszes bársecszekrényből italt töltött magának. Ragaszkodtak ahhoz, hogy bérelt lakásban éljenek, szerelmük terét ne szennyezze be a tulajdonosi fölény. A posztanarchista rebel design és a rusztikus after-art bohém keveréke bizarr és mégis ízléses stílust varázsolt a lakásba. Nem otthont akartak, hanem rejtekhelyet. Egymást szerető nők örültek, ha találtak vagy építettek maguknak egyet a fekete lepel alatt.

De hát mi köze neki, mármint Reginának, ehhez az ügghöz, Noémi kereste a szót, hogy pontosan milyen ügyről is beszél, amibe az ő szerelme bele óhajtott keveredni. „Emberjogi” vetette közbe Regina, ezt a szót „kerested”. Egy menő válóperes ügyvéd mit avatkozik politikai ügyekbe, érvelt látszólag logikusan Noémi, de érződött, attól tart, hogy a biztosan lezúduló áldásból neki is jut bőven. Évfolyamtársa volt, mondta Regina, kedvelték egymást Pálossal, szerelmet is vallott egykor, de hát az ismert oknál fogva, fintorgott Regina, azt a játékot nem játszhattuk egymással. Pálos mégis falazott neki nem is egyszer, amikor tanácsos volt mutatni, hogy neki is van ám hímes tojása. (Noéminek ez könnyebben ment, elég volt elhíresztelnie, hogy éppen melyik színészt terítette magára, mint valami pelerint, a kiválasztott büszkén bazsalygott, mint a halloween-tök.)

A többi meg becsület és tisztesség dolga, tette hozzá némileg teátrálisan Regina. Meg hogy ezek elmennek a picsába.

Úgy lett. Nem sok jó. Ami következett, arra részben lehetett számítani. Bár „hitványságban” mindig képesek rekordot dönteni. Aljasságszteroid, csak úgy tömik magukba”, mondta Noémi dramaturg barátja. *A családi boldogtalanság vámszedője a rendbontó mellett, A politikában kavár a válóperek mérgekeverő milliomos amazonja*, ilyesfajta címek jelentek meg a lapokban. „Azért az biztató, hogy az alávalóság nem jár együtt hibátlan stílusérzékkel”, toldotta hozzá a dramaturg. Noémi idegesen pergette a site-okat a laptopján reggel a stúdióban, kicsit szégyellte, hogy arra gondolt: ez még mindig jobb, mintha... Szerencse, hogy éppen túl vannak a rózsaszín kampányon. A hatalom időről időre intenzív kampányt indított a színek ellen. Bujtogattak már a vörös, a kék, a rózsaszín ellen, most éppen a zöld volt soron. Nem is akarták, hogy bárki félreértse a célzást. Ilyenkor a boltokból eltűntek a vörös vagy a rózsaszín holmik, senki nem hordott mondjuk zöld ruhát, nem vett rózsaszín telefont, még a mosószeres flakonok közül is eltűnt a kék, ha az a szín volt anatómia alatt.

A harmadik vendéget kihúzták a forгатókönyvből. Noémiben csak most tudatosult, hogy valójában már nem lepődik meg azon sem, hogy nem lepődik meg. Az utóbbi időben egyre gyakrabban kellett szembesülnie azzal, hogy bizonyos vendégeket végül nem engedtek kamerák elé, a nem is tudja kik, ott fent. Nyilván nem telegének, mondta az utált adásrendezőnek, aki úgy csinált, mintha zárható fülei lennének, és nem minden szót eresztene át a hangreteszen. De ezúttal nem volt beírva a szkriptbe, mint máskor, legalább sietős kézírással, hogy ki érkezik az eredeti vendég helyett. Valami hivatalnokféle lehet, gondolta Noémi, ahogy a férfi belezuttyant a székbe. Drága, de nem túl elegáns öltöny, fontoskodó arckifejezés. Az utolsó pillanatban szóltak rá, hogy állami kutatóintézeti nagykutya. Rákszerűm.

Noémi igyekezett okosan hallgatni, néha a papírjaiba mélyedt, mintha oda lenne vésvé a téma sorvezetője, hagyta a férfit beszélni, aki a rákkutatás fontosságáról mondott közhelyeket, mígnem Noémi egyszer csak azt hallja – először azt hitte, rákeverték valamit a headsetjére –, ezek a társadalmi rend ellenségei, olyanok, mint a rák. Szétroncsolják a társadalom egészséges szövetét. Ki kellene ezeket vágni az ép testből. Noémi értetlenül bámult a férfira. „Erről a Pálosról beszélek. Meg az ügyvéd bandáról.” Noémi annyit hebegett, hogy ő politikával igazán nem, meg nem ismeri ezeket az embereket...

Este görcsösen játszott, nem érezte jól magát a színpadon.

– Nem akarok kellemetlenkedni, de a végén elrontja a darabomat – dohogott Ibsen az előadás után. – Én mondtam, hogy nem kel-

lene ezzel a kereskedelmi bóvlival összeadnia magát. Ez megeszi a tehetséget. Olyan, mint a rák.

– Provokátor lehetett. Azt mondják: szoktak beküldeni ilyeneket, de hozzám még nem – morfondírozott Noémi, rá se hederítve Ibsenre.

– Nem az a baj, hanem az az egész rémes világ. Az a kispolgári fertő, ami ellen a darabjaimat írtam. Csak persze színesebb, szagosabb.

– Ne káráljon már, Henrik, hadd gondolkozzam!

– Drága művésznő, a létezés kockázatai. Maga játszta Lizzie-t, tudnia kell – hallatszott a mosdó félig nyitott ajtaja mögül –, nem lehet megúszni.

– Jean Paul, ha leverni a parfümömet, én a papisták kezére adom! Meg különben is, hagyjon ezzel békén! Én csak játszani akarok, érti, látszani. – Nem lehetett eldönteni, hogy hangtévesztés volt-e.

Sikkasztott a család ügyvédnő, a felforgató eszmetárs. Egy hirtelen a semmiből felbukkant nő azt vallotta, sok millió forintot helyezett letétbe Bogdán Regina ügyvédnő irodájában, és a pénz eltűnt. Később egy független lap kiderítette, hogy koholmány az egész. Rászálltak a lapra is.

Bogdán Reginát bilincsbbe verve vitték el, a műsört elsősorban a kameráknak rendezték, hogy jól mutasson az esti híradóban. Állítólag ellenállt a rendőri intézkedésnek. Mind az ötven kilójával. Noémi restellkedve gondolt arra, jó, hogy Regina már akkor elköltözött a bérelt lakásból, amikor az első gyalázkodások megjelentek az újságokban. Nem szakításról volt szó, csak – ahogy nevezték – szükséges „logisztikai manőverről”. „Nem akarok kompromittálni”, mondta Regina, ahogy pakolt a bőröndjébe. Noémi hallgatott. Vacska egy darab volt ez. Utólag gondolt arra, talán ha tett volna egy gesztust.

Reginát egy hét után kiengedték. Csak egy szót mondott a telefonba: tudják. Noémi hezitált, felvegye-e, amikor meglátta a kijelzőt. „A rohadt életbe, nem lehetek ennyire gyáva”, mondta félhangosan. Aztán meg azt, hogy „de”. Biztos volt benne, hogy lehallgatják. Eleinte alig akart telefonon beszélni, később azonban már nem izgatta, hogy idegenek fülélik az életét. „Rögtönözz nekik egy szextelefonos girlt, baromi jól csinálnád”, javasolta a dramaturg, természetesen a telefonba. Noémi fásultan gondolt arra, ugyan mit tudhatnak meg még róluk, ha már a tényt tudják. Az épp elég. Nem volt kellemes érzés ott, ahol még csak rózsaszín kampány sem kellett ahhoz, hogy a televízióban műsort készítsenek arról, hogyan kell kiegyenesíteni a ferde hajlamot.

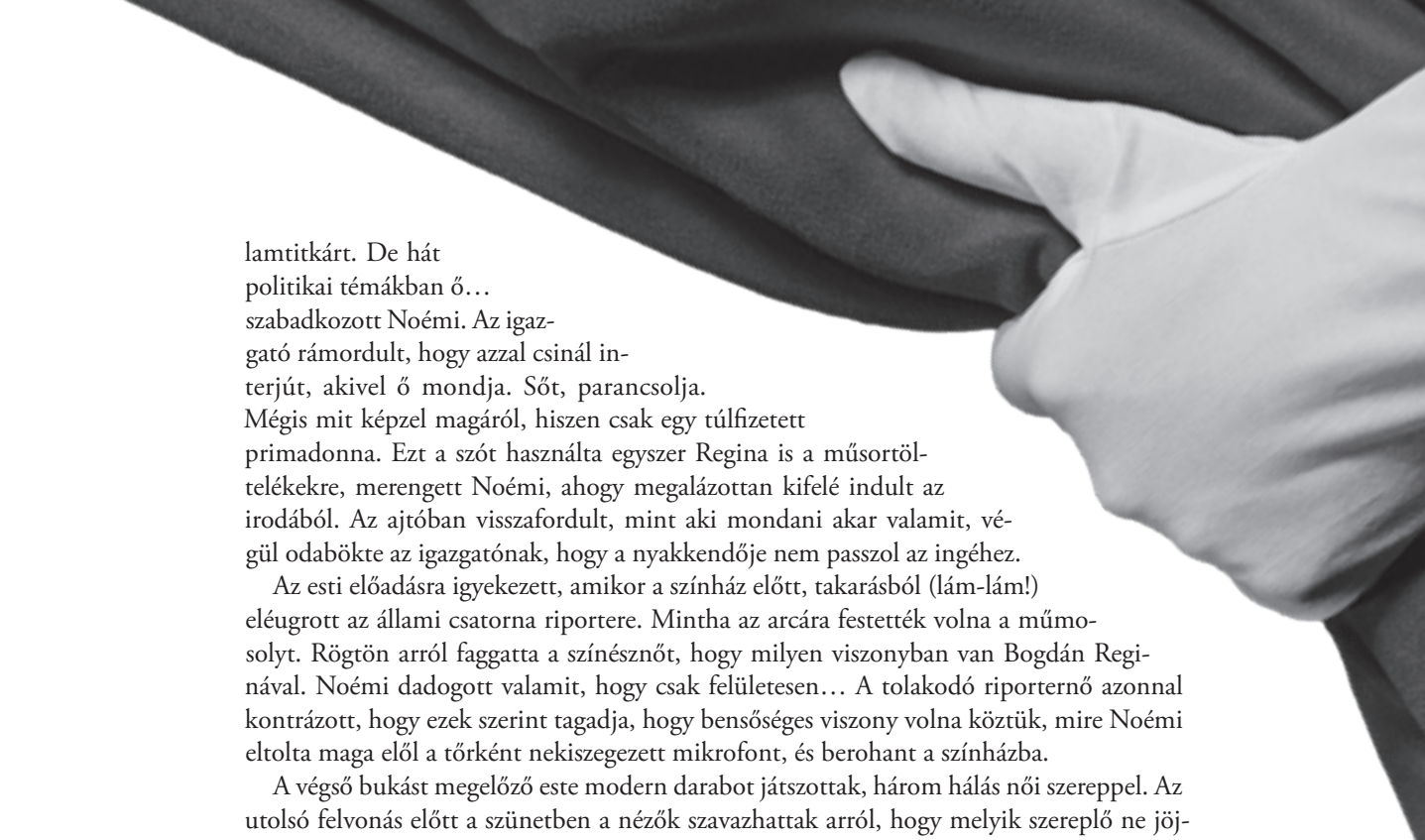
A letartóztatásáig Regina sem sejtette, hogy mi mindent tudnak róla. A rendőrök udvariasan bántak vele, nem akarták presszionálni. Egy alkalommal viszont a kihallgató tiszt váratlanul odament hozzá, erőszakosan felrántotta a székből, az asztal pereméhez szorította, és egészen közletről az arcába sziszegte: „Megdughatnám, ha akarnám. Mindig izgatott, milyen lehet egy leszbis piccsával dugni.” Majd visszaült a helyére, rezzenéstelen arccal folytatta az előtte heverő akta tanulmányozását.

Amíg Bogdán Regina börtönben volt, aláírásgyűjtési kampány kezdődött a szabadon bocsátását követelve. Mindenkit meglepett, hogy az embereket nem bénította félelem, sokan nevüket adták, ami pedig igen drága kincs volt egy olyan helyen, ahol mindenki névtelen akart maradni. Belafont Noémi nem írta alá az ívet. Arra hivatkozott: róla köztudott, hogy politikai ügyekkel nincs jó viszonyban. „A politika nem jó szerető”, tette még hozzá szándékos frivolsággal. Csodálkozott, hogy egyáltalán megtalálta őt a petíció. Csapda lehet. Figyelik nyilván. Néha az utcán hirtelen megállt kirakatot nézegetni, valójában a környeztetét fürkészte, ki lassítja a lépteit az övével együtt. „Attól még, hogy paranoiás vagy, elképzelhető, hogy tényleg követnek”, bölcsekedett a dramaturg.

Belafont Noémi este pocsékul játszott. Azt hitte, már a közönség is észrevette. Pedig még nem.

A reggeli műsorban hasonlítani kezdett a riportalanyaihoz. Heherészett, bűbajoskodott, szinte erőltetetten jópofizott; szíóka, bocsika, mondta, pedig eredendően gyűlölte a gügyögős regisztert.

Adás után a csatorna igazgatója magához rendelte. Addig talán egyszer beszéltek személyesen. Akkor mintha bókolni is próbált volna a férfi. Csak nem mostanra jutott el a randevú ötletéig, találgatta Noémi. Ám a férfi ridegen közölte, hogy a jövő héten beültet hozzá egy ál-

lamtitkárt. De hát politikai témákban ő... szabadkozott Noémi. Az igazgató rámondta, hogy azzal csinál interjút, akivel ő mondja. Sőt, parancsolja. Mégis mit képzelt magáról, hiszen csak egy túlfizetett primadonna. Ezt a szót használta egyszer Regina is a műsortöltelekekre, merengett Noémi, ahogy megalázottan kifelé indult az irodából. Az ajtóban visszafordult, mint aki mondani akar valamit, végül odabökte az igazgatónak, hogy a nyakkendője nem passzol az ingéhez.

Az esti előadásra igyekezett, amikor a színház előtt, takarásból (lám-lám!) eléugrott az állami csatorna riportere. Mintha az arcára festették volna a műmosolyt. Rögtön arról faggatta a színésznőt, hogy milyen viszonyban van Bogdán Reginnával. Noémi dadogott valamit, hogy csak felületesen... A tolakodó riporternő azonnal kontrázott, hogy ezek szerint tagadja, hogy bensőséges viszony volna köztük, mire Noémi eltolta maga előtt a törként nekiszegedett mikrofont, és berohant a színházba.

A végső bukást megelőző este modern darabot játszottak, három hálás női szereppel. Az utolsó felvonás előtt a szünetben a nézők szavazhattak arról, hogy melyik szereplő ne jöjjön ki a színpadra. Három különböző városból indulnak el egy esküvőre egy negyedikbe, és egyiküknek törlik a repülőjárát, valami ilyesmi volt a dramaturgiai indok. Annak függvényében aztán, hogy a nézők kit „hantoltak el” a szünetben, a szerző három különböző variációt dolgozott ki a folytatásra. A mű belső logikája szinte kínálta, hogy Belafont Noémi figuráját szavazza ki a közönség, de ez eddig sohasem történt meg, annyira szerették őt a színpadon látni. Aztán most először mégis. Ő tudta legjobban, hogy hamis volt, mesterkelt, csiricsaré (ahogy mások harsányságát kritizálta korábban megvetően), az viszont szörnyen bántotta, hogy ez már ennyire nyilvánvaló a nézők számára is.

– Mondtam, hogy nem lesz ennek jó vége – morgott Ibsen.

– Mert folyton vészmadarazik. Magánál még az én *Sirályom* is vészmadár lenne – dörögött rá Csehov.

– Oda a tehetségem – zokogott fel Noémi, kicsit túlozva. De a kétségbeesése őszintének tűnt. – Mi lesz így velem? Hogy kapom vissza a tehetségem?

– Kapja? Talán szerzi. Azért egy-két dolgot magának is tennie kellene ezért.

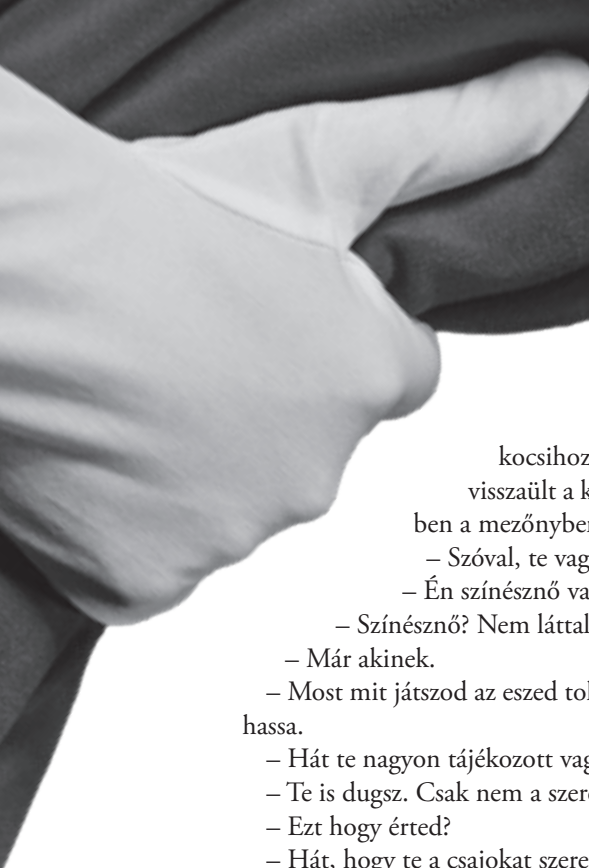
– De mit?

– Még jó, hogy Jean Paul eltévedt. Szerintem, rossz öltözőbe nyitott be. Már a választás fontosságáról papolna. De annyiban igaza volna, hogy döntenie kell, Noémi. Maga is tudja, hogy a színészet nem csak technika. Sőt, a legkevésbé az. Nagyon sok minden kell ahhoz, hogy a tehetség megáldja az embert. Még több ahhoz, hogy az elillant tehetség visszaszálljon.

Másnap a *Sirályban* bekövetkezett a végső bukás. Nem tarthatott tovább az önáltatás. Mielőtt bénultan lebotorkált volna a színpadról, Belafont Noémi egy önkéntelen pillantást vetett a nézőtérre, mintha Reginát látta volna az első sorban ülni. De csak káprázat volt.

Szerencsére reggel nem volt adásban, nem tudta volna összefoltozni magát. Viszont a valóság show formájában dörömbölt az ajtaján, azt nem mondhatta le, akkora kötbér sújtotta volna. A szórakoztatóipar gyönyöre.

Rosszkedvű, elgyötört és frusztrált volt, mikor belépett az úgynevezett villába, ami egy nagyra nőtt hot dogos bódé és egy félresikerült reptéri hangár keverékének benyomását keltette. Noémi tisztában volt azzal, hogy nem atomtudósok és Oscar-díjas forgatókönyvírók közé csöppen, de azért így is kanapéhoz szegezte a nivó. Ahogy szinte félálomban bámulta ezeket a tetoválasaik mögött ki sem látszó lányokat és fiúkat, Noémibe hirtelen belehasított a felismerés, hogy ezek a maguk korlátai között, durvábban, nyersebben persze, ostoba módon ugyan, de valami hasonlót akarnak, mint ő. Látszani. Küzdenek a hírnévért, érvényesülésért, a pénzért. Ezek nyíltan és lelkiismeret-furdalás nélkül kilövik egymást a képből, ha így elő-

nyösebb pozícióban mutatkozhatnak a felvételen. Dugnak, mint az üregi nyulak a kamerák közönyös tekintete előtt, akár reflektorfényben is, mert ezt kívánja a nézettségi indexnek álcázott producer. Noémi a zsúrkocsinhoz sétált, töltött magának, és felhajtott egy vodkát. Mikor visszaült a kanapéra, az a lány telepedett le vele szemben, aki még ebben a mezőnyben is jelenség volt. („Gonosz mostahó”, így hívta a stáb.)

– Szóval, te vagy az a híres tévés ribi?

– Én színésznő vagyok.

– Színésznő? Nem láttalak semmiben. Dugni kell a szerepért?

– Már akinek.

– Most mit játszod az eszed tokját? A színésznők dugnak a szerepért. Ezt mindenki tudhassa.

– Hát te nagyon tájékozott vagy.

– Te is dugsz. Csak nem a szerepért. Meg nem csávókkal.

– Ezt hogy érted?

– Hát, hogy te a csajokat szereted.

– Mit dumálsz itt?

– Mindenki tudja, hogy azzal a rühes ügyvéd picsával kavarsz.

– Ezt te honnan veszed? Innen ki vannak tiltva a hírek. Benn vagy legalább három hónapja. Nem olvashattok újságot, már ha tudsz egyáltalán olvasni, nem nézhetnek tévét, internet sincs. Honnan vetted?

A tetovált lány zavarában az üdítő palackot nyomogatta, ami idegesítően pattogó hangot adott.

– Mindenki tudja azt. Meg azt is, hogy az egy rohadt leszbikus kurva. A nép ellensége.

Noémi izmai érzékelhetően megfeszülnek, a szája széle remeg, kicsit megemelkedik a kanapéról.

Anton Pavlovics Csehov leállítja a felvételt. Kimegy a konyhába egy pohár üdítőért. Azon tépelődik közben, hogy ő hogyan fejezné be ezt a drámát. Az ernyedt tunyaság, a belenyugvás ezen a ponton játszik még? Vagy mi lenne Ibsen megoldása? A női hősök elkötelezett megrajzolójáé. Vagy Sartre az állandó választási mániájával, ő hogyan fejezné be a darabot?

De hát azért reality show a műsor neve, mert állítólag a valóságot tükrözi. Egy kereskedelmi tévében. Hát...

Na, lássuk!

Anton Pavlovics Csehov visszaült a helyére, a távirányítóért nyúlt, újra elindította a felvételt. ■ ■ ■